

Plan van Aanpak

PLAN VAN AANPAK DORPSUITVOERINGSPLAN STEDUM

DORPSUITVOERINGSPLAN STEDUM

Stedum Energie coöperatie (StEC)
Sien Jensemahorn 1, 9921 RR Stedum
JF van Weerden
duurzaamstedum@gmail.com
NL61 TRIO 0338 6634 79
KvKnr: 68572948

INLEIDING

Door jarenlang rooibouw te plegen op onze planeet, kampen we inmiddels met grote problemen op het gebied van klimaat en natuur. We maken ons vooral zorgen over de toekomst van komende generaties. In Groningen komt daar nog de impact van de gaswinning bij, met aardbevingen en schade aan onze huizen tot gevolg. Dit alles maakt duidelijk dat het anders moet. Er moet iets gebeuren.

De Stedum Energiecoöperatie (StEC) heeft daarom, in samenwerking met de Groninger Energie Koepel (GrEK), het initiatief genomen om samen met de inwoners van Stedum te werken aan meer bewustwording en een inventarisatie van mogelijkheden om het gebruik van fossiele brandstoffen te verminderen. We willen de overstap maken naar duurzame energiebronnen, met aandacht voor betaalbaarheid en inclusiviteit, zodat iedereen mee kan doen.

De nieuwe energiewet (per januari 2025) biedt hiervoor extra mogelijkheden, die we als dorp niet willen laten liggen.

OVER DE STEDUMER ENERGIE COÖPERATIE (STEC)

StEC is het aanspreekpunt in Stedum voor vraagstukken en plannen rondom duurzame energie. De coöperatie wordt gerund door vrijwilligers die zich inzetten voor een duurzamere leefomgeving. Projecten worden gefinancierd via lidmaatschappen en klanten die energie afnemen via het coöperatieve energiebedrijf Energie VanOns. Per klant ontvangt StEC een jaarlijkse vergoeding, die volledig wordt ingezet voor duurzame projecten in de buurt.

Onze uitgangspunten in Stedum:

- **Duurzaam:** Energie uit uitsluitend duurzame bronnen, vermijden van aardgasgebruik.
- **Zelfvoorzienend:** Waar mogelijk zelf energie opwekken, met behoud van aansluiting op het landelijke net.
- **Iedereen doet mee:** Ook wie niet kan investeren, profiteert mee (noaberschap).

Wij hanteren de principes van de **Trias Energetica**, ontwikkeld door de TU Delft:

1. **Beperk het energiegebruik**
 - Loop, fiets of neem de trein i.p.v. de auto
 - Isoleer je huis, voorkom energieverlies
2. **Gebruik energie efficiënt**
 - Warmtepomp i.p.v. gasketel
 - Elektrisch vervoer i.p.v. fossiel vervoer
3. **Wek energie duurzaam op**
 - Zonnepanelen, windmolens, aardwarmte of biomassa

Website: www.duurzaamstedum.nl

DOELSTELLING

Nederland moet in 2050 volledig aardgasvrij zijn. Gemeente Eemsdelta streeft ernaar om al in 2035 ten minste 5000 woningen van het aardgas af te halen. Ons doel in Stedum is om in 2030 al 30% van de woningen aardgasvrij te hebben, en lokaal duurzame energie op te wekken, passend bij het draagvlak in het dorp.

WAAROM DIT DORPSUITVOERINGSPLAN

In 2015 is tijdens het Klimaatakkoord van Parijs afgesproken om de opwarming van de aarde te beperken tot maximaal 1,5 graden. Nederland heeft zich hieraan gecommitteerd en werkt sindsdien aan maatregelen om dit doel te halen.

Een van die doelen is om in 2050 geen aardgas meer te gebruiken. Vooruitlopend hierop moeten in 2030 al 20% van de woningen aardgasvrij zijn. Gemeenten zijn verplicht hier plannen voor te maken, vastgelegd in de Transitievisie Warmte. Voor buurten en dorpen met een voorrangspositie worden Wijkuitvoeringsplannen (WUP's) opgesteld.

StEC wil niet afwachten, maar zelf het initiatief nemen door een dorpsuitvoeringsplan voor Stedum op te stellen. Daarmee houden we regie over de aanpak, het tempo en de lokale inpassing.

Ambities Gemeente Eemsdelta

Gemeenten zijn volgens het Klimaatakkoord regisseur van de warmtetransitie. De gemeente Eemsdelta heeft hiervoor de Transitievisie Warmte opgesteld. Hierin staat hoe de gemeente duurzaam en aardgasvrij wil worden.

Daarnaast heeft de gemeente in oktober 2018 samen met andere aardbevingsgemeenten het startdocument van het Nationaal Programma Groningen aangeboden aan de Tweede Kamer. Doel: alle woningen in 2035 aardgasvrij.

Vier speerpunten uit het rapport van 2020:

1. Energiebesparing stimuleren
2. Lokale opwekking van energie
3. Lokale participatie bevorderen
4. Ruimte bieden voor innovatieve initiatieven

Ons doel

StEC voelt de urgentie om bij te dragen aan een toekomst zonder fossiele brandstoffen. De uitdagingen zijn groot: klimaatverandering, aardbevingen en zorgen voor toekomstige generaties. We willen:

- Realistische oplossingen: technisch én financieel haalbaar.
- Respect voor de omgeving: passend in het landschap en dorpsbeeld.
- Toekomstbestendigheid: geen lasten voor toekomstige generaties.

Resultaat: een realistisch, uitvoerbaar en toegankelijk plan voor alle inwoners van Stedum.

RESULTAAT EN EFFECT

- Aan het eind van het proces is er een Dorpsuitvoeringsplan met daarin:
 - Context en analyse van het dorp
 - Visie op de energietransitie
 - Informatie over aardgasvrij verwarmen
 - Een uitvoeringsstrategie met stappenplan
 - Planning en communicatieplan
 - Bewonersbetrokkenheid (bijeenkomsten, excursies, acties)
-

Beoogde effecten:

- Inwoners zijn actief betrokken
- Positief imago voor het dorp
- Groter draagvlak voor duurzame energie

BETROKKENEN EN PARTNERS

De werkgroep werkt samen met diverse partners die belangrijke input leveren voor het samenstellen van het dorpsuitvoeringsplan:

Gemeente Eemsdelta

De gemeente heeft de regie over de warmtetransitie en levert relevante gegevens, zoals:

- Aantal woningen, woningtypes, bouwjaren, energielabels, eigendomssituatie, dichtheid bebouwing
- Informatie over bedrijven, grootverbruikers, warmtevragende of -producerende gebouwen
- Energieverbruik (gas en elektra) van huishoudens en bedrijven (bron: CBS)
- Beschikbare natuurlijke hulpbronnen (bronnenstrategie)
- Informatie over netbelasting, aanwezigheid van warmtenetten, en geplande netverzwaringen
- Sociale kenmerken van de inwoners
- Lopende en geplande ruimtelijke ontwikkelingen in en rond Stedum

Enexis

De regionale netbeheerder levert informatie over netverzwaring, netcongestie en technische randvoorwaarden.

Vereniging van Dorpsbelangen

Ondersteunt bij communicatie en participatie van bewoners.

Groninger Energie Koepel (GrEK)

Begeleidt de werkgroep, voert de technische analyses uit en stelt samen met ons het wijkenergieplan op.

Rijksuniversiteit Groningen (RUG)

Doet onderzoek naar de sociale inbedding van lokale energie-initiatieven. De resultaten hiervan worden gedeeld met de werkgroep en benut tijdens het proces.

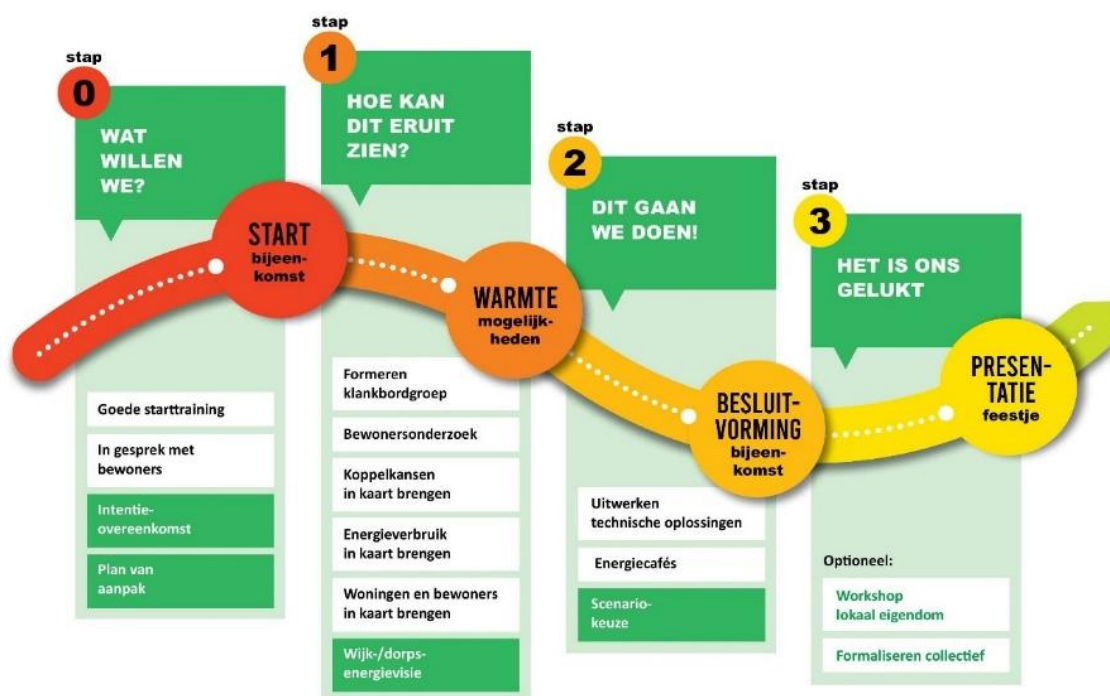
AANPAK

We werken stapsgewijs toe naar een breed gedragen dorpsuitvoeringsplan. Belangrijke uitgangspunten zijn:

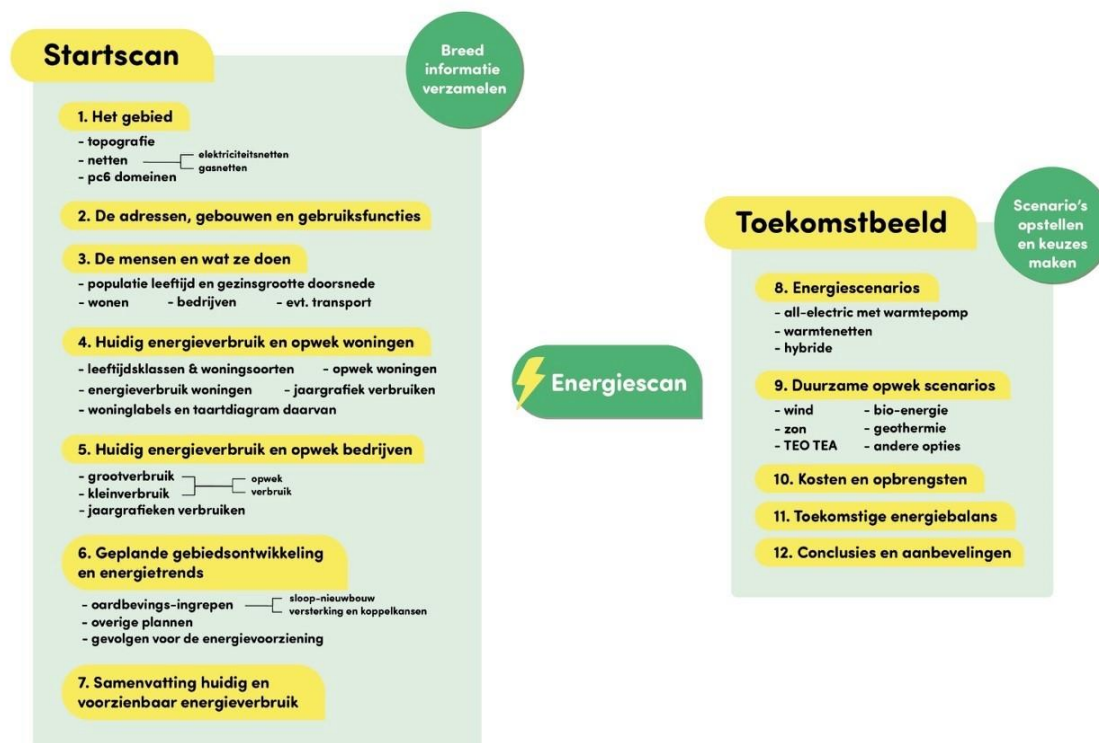
- Intensieve betrokkenheid van bewoners
- Een transparant proces
- Technische en financiële haalbaarheid

Twee parallelle processen:

1. **Participatieproces:** betrokkenheid en draagvlak bij bewoners. In dit proces worden de onderzoeksresultaten van de RUG meegenomen.
 2. **Technisch proces:** analyse en uitwerking van haalbare warmteoplossingen
-

De werkgroep organiseert bijeenkomsten en activiteiten, en verzamelt input voor het uiteindelijke plan. In samenwerking met de gemeente en onder leiding van GrEK worden logische processtappen gevolgd, ondersteund door een technische analyse.

Evaluatie

Na elke bewonersbijeenkomst wordt het proces geëvalueerd:

- Hoe verliep de communicatie?
- Hoe was de opkomst en betrokkenheid?
- Was de bijeenkomst inhoudelijk goed afgestemd?

Lessen uit deze evaluaties worden meegenomen naar volgende stappen.

Opstellen of aanpassen dorpsvisie

De dorpsenergievisie bevat:

- De wensen en eisen van bewoners
- Manieren van warmtevoorziening en energieopwekking
- Vorm en mate van betrokkenheid van inwoners

Informatie wordt verzameld via:

- Bijeenkomsten
- Enquêtes
- Directe gesprekken met bewoners

De visie wordt indien nodig aangepast tijdens het proces, zodat het plan aansluit bij het dorp.

Sociale en technische inventarisatie

Er wordt een startanalyse gemaakt van het dorp, inclusief:

- Energieverbruik
- Bevolkingssamenstelling
- Staat van de woningen en gebouwen

Deze analyse wordt uitgevoerd door GrEK op basis van gemeentelijke data.

Uitvoeringsscenario

De verschillende mogelijke scenario's voor aardgasvrije verwarming worden naast elkaar gezet. Op basis van:

- De startanalyse
- Inwonersvoorkeuren
- Technische en financiële haalbaarheid

Inwoners worden betrokken via:

- Bijeenkomsten
- Activiteiten
- Enquêtes

De uiteindelijke keuze wordt gemaakt in overleg met het dorp en gepresenteerd tijdens een bijeenkomst.

SAMENSTELLEN DORPSUITVOERINGSPLAN

Het definitieve plan bevat:

1. **Context van de warmtetransitie**
2. **Voorwoord en beschrijving van de initiatiefgroep**
3. **Analyse van het dorp**
 - Gebouwde omgeving
 - Bedrijven en energieverbruikers
 - Energiegebruik
 - Natuurlijke hulpbronnen
4. **Gekozen uitvoeringsscenario**
5. **Programma van eisen en kernwaarden voor samenwerking in coöperatief eigendom**
6. **Business case**
7. **Plan voor collectieve én individuele maatregelen**

Activiteiten in deze fase:

- Workshop over lokaal eigendom (indien nodig)
- Formele oprichting collectief (indien nodig)
- Technische en economische uitwerking van het scenario
- Toetsing aan de Transitievisie Warmte
- Besluitvormingsbijeenkomst met bewoners

COMMUNICATIE

Om zoveel mogelijk inwoners te bereiken, zetten we verschillende communicatiemiddelen in:

- **Dorpskrant en regionale krant**
- **Flyers** (huis-aan-huis)
- **Posters** op zichtbare plekken
- **Social media** (Facebook, Instagram)
- **Digitale nieuwsbrief**
- **Websites van StEC en Vereniging van Dorpsbelangen**
- **Informatiebijeenkomsten**
- **Bewonersactiviteiten**, zoals:
 - Gluren bij de burens
 - Warmtebeeld-safari
 - Excursies

PLANNING

Wanneer	Activiteit	Wie
Juni – aug. 2025	bewustwordingsactiviteit, duurzaamheidsmarkt	Werkgroep en inwoners
Sept. – ½ okt. 2025	Wat willen we? Voorbereidende fase, vanaf deze fase worden ook de onderzoeksresultaten van de RUG meegenomen	Werkgroep en inwoners
½ Oktober 2025 - januari 2026	Hoe kan dit eruit zien? Stap 1	Werkgroep en inwoners
Februari – april 2026	Dit gaan we doen! Stap 2	Werkgroep en inwoners
Mei – augustus 2026	Het is ons gelukt. Stap 3, het plan is gevormd en opgeschreven.	Werkgroep en inwoners
September – juli 2027	Start uitvoering eerste fase van het dorpsuitvoeringsplan. Na de eerste no-regret maatregelen wordt verder gegaan met de uitvoering van de meer gerichte maatregelen conform het gekozen transitiescenario.	Werkgroep en inwoners

AFRONDING

Dit plan vormt een stevige basis om Stedum toekomstbestendig te maken op het gebied van energie. Door lokaal eigenaarschap, transparantie, betaalbaarheid en samenwerking te combineren, willen we zorgen dat de energietransitie in Stedum **voor én door het dorp** gedragen wordt.

